

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

OBCE PALÁRIKOVO

na roky 2022– 2026

OBSAH

ÚVOD	str. 4
1 VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	str. 6
1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	str. 6
1.1/ A Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030	str. 6
1.1/ B Druhy sociálnych služieb	str. 9
1.1/ C Financovanie sociálnych služieb	str. 11
1.2 Kompetencie a úlohy miestnej samosprávy v sociálnej oblasti	str. 12
1.3 Kompetencie a úlohy miestnej samosprávy v sociálnych službách	str. 13
1.4 Analýza sociologických a demografických údajov obce	str. 13
1.4/ A Školská infraštruktúra	str. 13
1.4/ B Zdravotnícka infraštruktúra	str. 15
1.4/ C Kultúrna infraštruktúra	str. 15
1.4/ D Kultúrny a spoločenský život	str. 15
1.4/ E Komunikačná sieť	str. 16
1.4/ F Zásobovanie vodou, plynofikácia	str. 17
1.4/ G Infraštruktúra odpadového hospodárstva	str. 17
1.4/ H Obyvateľstvo	str. 18
1.4/ I Nezamestnanosť	str. 19
1.4/ J Sociálne znevýhodnené skupiny	str. 19
1.5 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb podľa cieľových skupín	str. 19
1.5/ A Seniori	str. 19
1.5/ B Občania so zdravotným postihnutím	str. 21
1.5/ C Pomoc rodinám s deťmi	str. 21
1.6 SWOT analýza v sociálnej oblasti obce	str. 22
2 CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	str. 24

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

2.1	Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb	str. 24
2.2	Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb	str. 25
2.3	Spôsob vyhodnocovania komunitného plánu sociálnych služieb	str. 25
2.4	Analýza výsledkov dotazníkového prieskumu	str. 26
	ZÁVER	str. 29
	PRÍLOHA	str. 30
	POUŽITÁ LITERATÚRA	str. 33

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

ÚVOD

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument pre sociálnu oblasť, spracovanie ktorého vyplýva samospráve zo Zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Určuje ciele a priority v sociálnej oblasti a opatrenia smerujúce k dosiahnutiu vízie rozvoja sociálnych služieb v obci. Jeho úlohou je identifikovať sociálne problémy a potreby a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na prijímateľov a poskytovateľov sociálnych služieb, ich technickú, personálnu a finančnú vybavenosť.

Zmyslom komunitného plánovania je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).

Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v územnom obvode obce, obec určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a tiež určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na zabezpečenie sociálnych služieb. Očakávaným stavom je posilňovanie základných funkcií rodiny, stabilizácia mladých kvalifikovaných ľudí, adresné poskytovanie kvalitných služieb a podpora mladých rodín, rodín s deťmi ako aj marginalizovaných skupín obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc asociálne služby.

Zásady uplatňovania Komunitného plánu sociálnych služieb (ďalej iba „KPSS“):

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- KPSS je **základným rozvojovým dokumentom**, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb,
- KPSS je **záväzným pre tvorbu rozpočtu obce** a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce,
- KPSS je **základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov**,
- KPSS je po jeho schválení **základným rozvojovým dokumentom pre obec**,
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec **priamo realizuje** (obec ako realizátor), **alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu**(obec ako iniciátor, partner) s inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce,
- KPSS je rozvojový **usmerňujúci dokument pre všetky subjekty** existujúce, či majúce aktivity **na území obce**, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektora a podobne),
- KPSS je **otvorený, verejne dostupný dokument**, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia,
- za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS **sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce**.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Palárikovo úzko participuje na PHSR obce. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky na skvalitnenie spoločenského života v obci. Nakoľko finančné možnosti obce sú ohraničené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na ďalšie roky . Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viaczdrojového financovania.

Podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je **každá obec povinná mať vypracovaný Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)**. Tento Komunitný plán musí byť v súlade s nadradeným dokumentom - s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, ktoré boli vydané dňa 12. 03. 2021.

1 VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväziť potreby občanov a ich dopyt po sociálnych službách, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti a podmienky tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite spolu kooperujú:

- objednávateľ služieb – je zodpovedný za zaistenie sociálnych služieb v danej lokalite (obec)
- poskytovateľ služieb – subjekt poskytujúci sociálne služby
- prijímateľ služieb – osoba, ktorá využíva sociálne služby, pretože sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Prijatím zákona NR SR č. 40/2017 Z.z. z 31. januára 2017, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V uvedených zákonoch, týkajúcich sa oblasti sociálnych služieb, sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby.

1.1 PRÁVNY RÁMEC POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) bola v ustanovení §79 ods. 1 písm. a) s účinnosťou od januára 2009 upravená pôsobnosť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) vypracovávať a zverejňovať národné priority rozvoja sociálnych služieb (ďalej len „NPRSS“). Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

1.1/A

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Účelom dokumentu je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. Národné priority sú vymedzené tak, aby boli harmonizovateľné so súvisiacimi legislatívnymi zámermi a iniciatívami vlády SR v referenčnom období.

Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021-2030 bude nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady:

A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike

Vytvorenie tohto Strategického rámca bude súčasne nadväzovať na ďalšie kľúčové strategické dokumenty a rámce, osobitne pre oblasť rozvoja zdravotnej starostlivosti a inkluzívneho vzdelávania pre znevýhodnené skupiny obyvateľov.

B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb

Finančná udržateľnosť sociálnych služieb je neoddeliteľná od potreby úpravy systémového financovania sociálnych služieb, vrátane legislatívnej úpravy zavedenia príspevku na starostlivosť, resp. osobného rozpočtu na zabezpečenie potrebnej podpory v systéme sociálnych služieb, v kombinácii s projektovou podporou z prostriedkov EÚ.

C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít

Na základe doterajších skúseností z praxe sa stavia na potrebe spravidla dlhodobejšieho sprevádzania a sprostredkovávania podpory a informácií pre prijímateľov sociálnych služieb pri riešení ich nepriaznivej sociálnej situácie (vrátane prijímateľov sociálnych služieb krízovej intervencie), či na potrebe aplikácie prípadového manažmentu fungujúceho systémovo naprieč jednotlivým podporným verejným systémom (zdravotná starostlivosť, bývanie, vzdelávanie, sociálne služby, zamestnanosť, podpora komunitnej a občianskej angažovanosti, atď.). Iba takýmto spôsobom sa sociálne služby môžu stať nástrojom udržateľnej podpory sociálnej inklúzie jednotlivcov, rodín, skupín či komunít.

Obce a mestá vypracovávajú a schvaľujú svoje komunitné plány sociálnych služieb na základe NPRSS a vyššie územné celky vypracovávajú a schvaľujú koncepcie rozvoja sociálnych služieb na základe NPRSS a komunitných plánov obcí vo svojom územnom obvode (§ 83 ods. 3 zákona o sociálnych službách).

NP1:

Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Vychádzajúc zo Všeobecného komentáru č. 5 Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím k nezávislému spôsobu života a začleneniu do spoločnosti a v súlade s definíciou komunitných služieb Európskej siete pre nezávislý život, pojmom komunitné sociálne služby označujeme vzájomne prepojené a koordinované sociálne služby, ktoré sú poskytované v prirodzenom prostredí priamo v komunite, reagujú na potreby členov

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

komunity a nejavia znaky inštitucionálnej starostlivosti, umožňujú ľuďom žiť plnohodnotný sociálny život a zabezpečujú im prístup k celému spektru podpory pre nezávislý život v komunite bez ohľadu na ich zdravotné znevýhodnenie. Sú poskytované terénou formou v domácom prostredí človeka, ambulantnou formou, alebo pobytovou formou v zariadení sociálnych služieb s charakterom rodinného ubytovania priamo v bytoch alebo rodinných domoch v prirodzenom prostredí komunity.

Prioritné je naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobé dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takéhoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoj komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obe domáceho násillia.

NP2:

Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia.

NP3:

Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Súčasťou naplňovania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4:

Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené.

1.1/B

Druhy sociálnych služieb

Sociálne služby podľa zákona o sociálnych službách podľa druhu sú:

1. sociálne služby krízovej intervencie

a) terénna sociálna služba krízovej intervencie

b) poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach/

nízkoprahové denné centrum
integračné centrum
komunitné centrum
nocľaháreň
útulok
domov na polceste
zariadenie núdzového bývania

c) nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

- a) pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
- b) pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
- c) služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života
- d) zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa
- e) služba včasnej intervencie

3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

- a) poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek

zariadenie podporovaného bývania

zariadenie pre seniorov

zariadenie opatrovateľskej služby

rehabilitačné stredisko

domov sociálnych služieb

špecializované zariadenie

denný stacionár

- b) domáca opatrovateľská služba
- c) prepravná služba
- d) sprievodcovská a predčitateľská služba
- e) tlmočnická služba
- f) sprostredkovanie tlmočnickej služby
- g) sprostredkovanie osobnej asistencie
- h) požičiavanie pomôcok

4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- a) monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
- b) krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

5. podporné služby

- a) odľahčovacia služba
- b) pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
- c) poskytovanie sociálnej služby v dennom centre d) podpora samostatného bývania
- e) poskytovanie sociálnej služby v jedálni
- f) poskytovanie sociálnej služby v práčovni
- g) poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny

Sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

1.1/C

Financovanie sociálnych služieb

1. Sociálne služby poskytované verejným poskytovateľom sociálnej služby

- a) z rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby
- b) z úhrad za sociálne služby od prijímateľa sociálnej služby na základe zmluvy
- c) z úhrady ekonomicky oprávnených nákladov spojených s poskytovaním sociálnej služby podľa § 71 ods. 10 zákona
- d) zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva
- e) z prostriedkov prijatých na základe darovacej zmluvy
- f) z prostriedkov združenia obcí, VÚC a združenia osôb
- g) z výsledku hospodárenia z vedľajšej činnosti
- h) z príjmu zo sociálneho podniku
- i) z iných zdrojov

2. Sociálne služby poskytované právnickou osobou zriadenou alebo založenou obcou alebo VUC môžu byť financované podľa bodu 1 písm. b) len so súhlasom obce alebo VÚC, ktorý takúto právnickú osobu zriadil alebo založil.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

3. Sociálne služby poskytované neverejným poskytovateľom sociálnej služby

- a) z finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a z finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom
- b) z úhrad za sociálne služby od prijímateľa sociálnej služby na základe zmluvy
- c) z rozpočtu ministerstva
- d) z vlastných zdrojov
- e) z prostriedkov prijatých na základe darovacej zmluvy
- f) z výsledku hospodárenia z podnikateľskej činnosti
- g) zo zisku zo sociálneho podniku
- h) z iných zdrojov

3.1 Obec je povinná poskytnúť finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, ak o poskytovanie tejto sociálnej služby neverejného poskytovateľa sociálnej služby, okrem neverejného poskytovateľa sociálnej služby krízovej intervencie, požiadala obec a poskytuje

- a) sociálnu službu v
  - aa) nízkoprahovom dennom centre
  - ab) zariadení pre seniorov
  - ac) zariadení opatrovateľskej služby
  - ad) dennom stacionári
- b) opatrovateľskú službu

1.2 KOMPETENCIE A ÚLOHY MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V SOCIÁLNEJ OBLASTI

Mestá a obce plnia úlohy v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení úlohy na úseku sociálnej pomoci (§4 ods.3 písm. p). Rozsah a úlohy v oblasti sociálnej pomoci pre miestnu samosprávu sú definované najmä prostredníctvom troch zákonov:

- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi - originálna pôsobnosť
- Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele – (vykonáva opatrenia na predchádzanie vzniku porúch, organizuje výchovné a sociálne programy, poskytuje príspevok na dopravu za deťmi do DeD, poskytuje príspevok na tvorbu úspor pre dieťa umiestnené v DeD)
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

1.3 KOMPETENCIE A ÚLOHY MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Zákon 448/2008 o sociálnych službách definuje kompetencie a pôsobnosť miestnej (viac § 80) aj regionálnej samosprávy (viac § 81).

1. Poskytovanie alebo zabezpečovanie vybraných druhov sociálnych služieb (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba a odľahčovacej služba, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)
2. Posudzovanie odkázanosti občanov na vybrané sociálne služby
3. Plánovanie a rozvoj sociálnych služieb na svojom území. Sociálne služby sú originálnou kompetenciou miestnej samosprávy.

1.4 ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV OBCE

Sociálna analýza má za cieľ porovnať aktuálny stav sociálnych služieb, ich súčasnú opodstatnenosť s predpokladanými potrebami v budúcnosti. Analýza vychádza z demografických údajov obce, vekovej štruktúry občanov a dostupných sociálnych ukazovateľov.

Obec Palárikovo leží na juhozápadnom Slovensku, v Podunajskej nížine, 12 km od Nových Zámok a 8 km od Šurian. Z hľadiska územného členenia patrila v minulosti do Nitrianskej župy, do okresu Nové Zámky, Nitriansky kraj. Celý kataster má rovinný charakter s kvalitnou poľnohospodárskou pôdou. Rozprestiera sa na aluviálnej nive rieky Dunaj. Nachádzajú sa tu mnohé podmáčané výškovo poklesnuté terény, nazývané slaniská. Katastrálne územie má rozlohu 5129 ha, t. j. s hustotou obyvateľstva 0,87 na 1 hektár, s nadmorskou výškou 110 - 121 m. Obec sa rozprestiera po dvoch stranách umelého odvodového kanála nazývaného „Cergát“, alebo Dlhý kanál. Z hľadiska funkčného usporiadania jednotlivých zón prevláda zóna s funkciou bývania. Zástavbu tvoria prevažne rodinné domy, čiastočne bytové domy do výšky max. 4 podlažné. Centrum tvorí občianska vybavenosť: pošta, nákupné stredisko, zdravotné zariadenia, dom kultúry, obecný úrad, hospic, wellness centrum, základná škola s materskou školou, reštauračné a ubytovacie zariadenia. Obec je bohatá na zeleň a pamätihodnosti ako je kostol sv. Jána Nepomuckého, kaštieľ, drevená vodáreň, pomníky a sochy. Obyvateľov obce tvoria obyvatelia slovenskej národnosti.

1.4/A

Školská infraštruktúra

Základná škola s materskou školou K. Strmeňa sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenska, v okrese Nové Zámky. Naša škola je plno organizované školské zariadenie, ktorého súčasťou sú základná škola, materská škola, školský klub a školská jedáleň. Škola je samostatná budova, jej súčasťou je materská škola. Škola prešla v roku 2007 renováciou, prebehlo zatepľovanie, výmena okien, vybudovanie sedlovej strechy, opravy fasády, výmena PVC podlahy v triedach. Žiaci sa učia v 17. triedach, okrem nich sú zriadené a využívajú sa tieto odborné učebne: fyziky, chémie, biológie, matematiky, 2 učebne výpočtovej techniky, jazyková učebňa, veľká a malá telocvičňa, spoločenská miestnosť – miestnosť využívame na besedy, stretnutia s rodičmi, súťaže, na

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

premietanie filmov a DVD, učebňa s interaktívnou tabuľou, pamätná izba K. Strmeňa, relaxačná miestnosť. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Škola má vo svojom areáli k dispozícii átrium, školský pozemok s náučným chodníkom, dopravné ihrisko, multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom, bežeckú dráhu a futbalové ihrisko. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Počet žiakov ZŠ v šk. roku 2021/22	-	326
Počet žiakov 1. – 4. roč.:	-	138 + 2 zahraniční
Počet žiakov 5. – 9. roč.	-	179 + 7 zahraniční
Počet žiakov / individuálny vzdelávací plán	-	22
Počet tried 1. – 4. roč.	-	8
Počet tried 5. – 9. roč.	-	9
Počet učební	-	26
Počet učební s interaktívnou tabuľou	-	7 + 2 ŠKD
Počet oddelení školskej družiny /ŠKD/	-	3
Počet učiteľov	-	22 + 2 vedenie školy
Počet vychovávateľov	-	3
Počet asistentov	-	3 + 4 z projektu / 7
Počet prevádzkových zamestnancov	-	12
Počet THP zamestnancov	-	4

Počet detí prihlásených v MŠ šk. r. 2021/22	-	119
Z toho predškôľakov	-	44 / z toho 4 so ŠVVP/
Počet tried	-	6 / všetky s celodennou prevádzkou
Počet pedagogických zamestnancov	-	12 učiteľiek
		2 pedagogickí asistenti
Počet prevádzkových zamestnancov	-	3
Počet pieskovísk	-	3

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Počet ihrísk - 4 zatrávnené s hracími prvkami
1 dopravné ihrisko

1.4/B

Zdravotnícka infraštruktúra

Výrazný vplyv na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti majú v obci umiestnené 2 zdravotné strediská. Umiestnenie zdravotných stredísk má dopad predovšetkým na dôchodcov, pre ktorých by dochádzka za zdravotnou starostlivosťou predstavovala často neúnosné finančné výdavky. Z pohľadu dôchodcov nezanedbateľnou skutočnosťou je fakt, že v prípade potreby ich môže ošetrojúci lekár navštíviť doma. Existencia zdravotných stredísk výrazne zvyšuje aj "atraktivitu" obce z hľadiska prílivu obyvateľov a celkove svedčí o kvalitnom infraštruktúrnom vybavení. Je dlhodobou snahou obce zachovať a podľa možností a potrieb obyvateľov rozširovať služby poskytované strediskami. V strediskách sú dvaja obvodní lekári, jeden detský lekár a zubár. Obec má aj samostatného zubného technika. V obci sa nachádzajú aj 2 lekárne, ale chýba tu rehabilitačné zariadenie.

1.4/C

Kultúrna infraštruktúra

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je dom kultúry, ktorého kapacita je 240 sedadiel. Kultúrny dom má viacúčelovú sálu a dve konferenčné miestnosti, taktiež vlastnú knižnicu a obradnú sieň. Kultúrny dom disponuje hľadiskovým sedením, kuchynkou, šatňou. Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí prezentujúcich miestnych tradícií a zvykov miestnych obyvateľov ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty, plesy, výstavy, krúžky a diskotéky. V rámci kultúrneho domu ani obce celkovo nie je zriadený verejný prístup na internet. Obec disponuje vlastnými novinami vydávanými každé dva mesiace, obecným rozhlasom a má aj web stránku s adresou www.obecpalarikovo.sk. Od júna 2022 je v obci funkčná elektronická úradná tabuľa, ktorá nahrádza úradnú tabuľu pred budovou obecného úradu. Nová tabuľa je umiestnená pred vchodom do Domu kultúry a obsahuje elektronické dokumenty zverejnené obecným úradom.

1.4/D

Kultúrny a spoločenský život

Obec Palárikovo žije bohatým kultúrnym a spoločenským životom. V obci je pomerne veľa tradičných podujatí, ale taktiež každoročne je organizovaných aj niekoľko príležitostných podujatí.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Mimovládny sektor

Mimovládne organizácie vytvárajú rôzne zoskupenia a plnia najrozličnejšie poslanie. Príkladom môžu byť napr. rôzne organizácie, ktoré vznikajú pri školách a sú založené vedením školy alebo združením rodičov, jednorazové pasívne organizácie založené na jednu príležitosť (festival, výstavu, vianočnú pomoc deťom), organizácie prepojené s inými významnými spoločenskými subjektmi alebo štátnymi štruktúrami a podobne. V obci Palárikovo je zriadených viacero mimovládnych organizácií, ktoré majú právnu formu občianskeho združenia napr.:

- Obecná telovýchovná jednota Palárikovo
- Jednota dôchodcov na Slovensku , ZO Palárikovo
- Klub priateľov zdravotne postihnutých – Palárikovo, o. z.
- Športový kynologický klub obecná telovýchovná jednota Palárikovo
- Oblastné združenie poštových holubov Šurany
- Slovenský zväz záhradkárov Základná organizácia Palárikovo
- Palárikovská ekologická spoločnosť
- KLUB AKTIV Palárikovo
- Dobrovoľný hasičský zbor Palárikovo
- Ranč Mohykán
- Krok s úsmevom
- Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku Palárikovo
- Naše deti Palárikova
- Hospic sv. Františka z ASSISSI

1.4/E

Komunikačná sieť

Automobilová doprava

Sídelným útvarom Palárikovo prechádza cesta III/06422, ktorá tvorí dopravnú kostru sídelného útvaru a zabezpečuje dopravnú obsluhu príslušného územia. Z hľadiska funkčnej triedy je cesta III/06422 začlenená ako obslužná spojovacia komunikácia. Cesta prechádza naprieč celým sídelným útvarom. Je v priemernom technickom stave s viacnásobne opravovaným asfaltovým povrchom.

Hromadná doprava

Spojenie riešeného sídelného útvaru s okolím je zabezpečené autobusovou (aj železničnou) dopravou. Cez sídelný útvar po ceste III/06422 prechádzajú tri prímestské linky. Popri osadách Ľudovítov a Číky po ceste II/75 prechádzajú tiež tri prímestské linky. Zo železničnej stanice Palárikovo cez celý sídelný útvar do Dolného Kerestúra.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Železničná doprava

Železničná trať prechádza povedľa sídelného útvaru v smere Nové Zámky - Šaľa. Trať je dvojkolažová, elektrifikovaná. V samotnej stanici sa nachádza osem koľají. Súčasný stav železničnej dopravy pre sídelný útvar je postačujúci.

Pešia doprava

Pešie komunikácie sú vybudované takmer pozdĺž všetkých komunikácií. Vo väčšine prípadov sú však jednostranné a preto by bolo potrebné dobudovať chodníky aj po druhej strane. Pri budovaní nových komunikácií sa uvažuje aj s vybudovaním nových obojstranných chodníkov.

1.4/F

Zásobovanie vodou

Obec Palárikovo má kompletne pokrytie verejným vodovodom. Verejný vodovod v obci bude jedným z faktorov rozvoja v budúcnosti nakoľko pitná voda sa stáva strategickou surovinou.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec Palárikovo v súčasnosti nedisponuje komplexne vybudovanou kanalizáciou. Tento nedostatok má vplyv na kvalitu života obyvateľov v obci. Hlavným problémom pri jej dobudovaní je predovšetkým jej mimoriadne vysoká investičná náročnosť. Kanalizácia v obci absentuje na nasledovných okrajových úsekoch obce: Ľudovítov, Kerestúr, Tehelňa a Drahy.

Plynofikácia obce, zásobovanie plynom

V minulosti bola v obci zrealizovaná plynofikácia. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn (ZP) je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynofikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.). Jedinou časťou obce, ktorá nie je plynofikovaná, je časť Ľudovítov. Toto má vplyv na výrazné zníženie kvality života obyvateľov, ktorí sú nútení využívať alternatívne zdroje. Obec je plynofikovaná prakticky na 100 %. Plyn je používaný na varenie, vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody.

1.4/G

Infraštruktúra odpadového hospodárstva

Analýza systému nakladania s odpadmi v roku 1999 viedla k záveru, že je ekonomicky neúnosné a neefektívne vozíť využiteľné zložky odpadu na skládku. V roku 2000 obec Palárikovo začala propagovať domáce kompostovanie. Na podporu obec zakúpila štiepkovač pre občanov na drvenie konárov. Predtým, ako sa v

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

obci zaviedla separáciu odpadu, uskutočnila prieskum trhu potenciálnych odberateľov vytriedených druhotných surovín. Do roku 2004 zaviedla zber papiera a lepenky, viacvrstvových kombinovaných materiálov, skla, plastov, pneumatík, opotrebovaných autobaterií a akumulátorov, kovových obalov, elektronického šrotu, opotrebovaných káblov, veľkoobjemových odpadov, nebezpečných odpadov, drobných stavebných odpadov. Na všetky tieto komodity mala zmluvných odberateľov. V domácnostiach je zavedený vrecový systém zberu (domácnosti obdržia vrecia v rozsahu podľa potreby zdarma). Separovaný zber je vo všetkých inštitúciách, reštauráciách, ale i na miestnom cintoríne. Obec disponuje vlastným zberným dvorom a obecným kompostoviskom. Do zberu sa zapája 98 % obyvateľov. Obci spôsobuje problémy vodná erózia.

1.4/H

Obyvateľstvo

Obec Palárikovo má **ku dňu 01. 01. 2021 - 4235** obyvateľov / predtým – 4359 /. Vekové zloženie obyvateľstva je nasledovné :

do 18 rokov	829	/ predtým 851 /
19 – 30 rokov	497	/ predtým 688 /
31 – 40 rokov	692	/ predtým 737 /
41 – 50 rokov	699	/ predtým 644 /
51 – 60 rokov	567	/ predtým 596 /
61 – 70 rokov	541	/ predtým 538 /
71 a viac	410	/ predtým 305 /

V predproduktívnom veku (od 0 do 18 rokov) je v súčasnom období celkovo 829 obyvateľov obce (predtým 851 obyvateľov), v produktívnom veku (od 19 do 60 rokov) je 2455 obyvateľov (predtým 2665 obyvateľov) a v poproduktívnom veku (nad 60 rokov) je to 951 obyvateľov (predtým 843 obyvateľov).

Štruktúra obyvateľov nad 65 rokov

65 – 69 roční	280
70 – 74 roční	204
75 – 79 roční	122
80 – 84 roční	84
85 – 90 roční	50
90 a viac	11

Občania so ZŤP	140	/ predtým 122 /
Z toho žien	80	/ predtým 67 /
Z toho mužov	60	/ predtým 55 /
Počet občanov poberaajúcich dávku v hmotnej núdzi	28	/ predtým 55 /

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

1.4/I

Nezamestnanosť

Zamestnanosť, respektíve sledovanie vývoja miery nezamestnanosti je jednou z najdôležitejších makroekonomických činností. O vývoji nezamestnanosti v obci Palárikovo vypovedá údaj ÚPSVaR Nové Zámky o počte občanov vedených v evidencii uchádzačov o zamestnanie (aktuálny počet nezamestnaných obyvateľov – 121 ľudí). Obec z celkového počtu nezamestnaných obyvateľov eviduje približne 28 dlhodobo nezamestnaných obyvateľov.

Počet nezamestnaných v obci	121	/ predtým 92 /
Počet dlhodobo nezamestnaných v obci	28	/ predtým 30 /

1.4/J

Sociálne znevýhodnené skupiny

Hlavné skupiny obyvateľstva ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením vo všeobecnosti sú nezamestnaní a dlhodobo nezamestnaní, rodiny s deťmi (s vyšším rizikom v neúplných rodinách a rodinách s väčším počtom detí), rómske komunity, ľudia v dôchodkovom veku alebo so zdravotným postihnutím, migranti, bezdomovci a ostatné zraniteľné skupiny obyvateľstva ako drogový závislí, gembleri, týrané a zneužívané deti, obeť domáceho násillia, občania vo výkone trestu, respektíve po ukončení výkonu trestu odňatia slobody, deti po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy. Obec nevedie presnú evidenciu počtu sociálne znevýhodnených obyvateľov.

1.5 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PODĽA CIEĽOVÝCH SKUPÍN

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, k miere závislosti na pomoci pri sebaobsluže ako aj potrebu sociálnych služieb vzhľadom na zdravotné postihnutie občana obce.

1.5/A

Seniori

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovaniu sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci je k dispozícii ŠZ Hospicu Sv. Františka z Assisi. Domov sociálnych služieb sa nachádza v okresnom meste Nové Zámky,

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

v blízkom okolí je Dom seniorov v Dolnom Ohaji, Domov Jesienka v Šuranoch, Zariadenie pre seniorov v Jasovej, Zariadenie pre seniorov Dvory nad Žitavou, Zariadenie pre seniorov Margaréta - DSS Bajč a Zariadenie pre seniorov Astra Nové Zámky. V obci sa v súčasnosti pomoc dôchodcom realizuje aj formou donášky obedov do domu. Obec na jeden obed pre dôchodcov prispieva sumou 0,60€. Dôchodca za donášku obeda obci platí 0,27€ a za jeden nákup 0,40€. Ceny sú stanovené VZN.

Možno predpokladať, že sa bude zvyšovať počet starších občanov obce a stupeň ich závislosti a odkázanosti na pomoc druhej osoby pri úkonoch samoobsluhy. Tieto údaje sú určujúce aj pre približné plánovanie finančných prostriedkov na príspevok za občanov v zariadeniach sociálnych služieb. Obec v súčasnosti uhrádza príspevok za jedného občana v zariadení sociálnych služieb, ale vzhľadom na vyššie uvedené je v blízkej budúcnosti potrebné počítať s týmito nákladmi v budúcom rozpočte obce. Jedna položka je podiel na prevádzkových a oprávnených nákladoch prevádzkovateľa vo vzťahu k počtu umiestnených občanov. Druhá položka je príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy. Príspevok sa zvyšuje v závislosti od zvyšovania stupňa odkázanosti občana na sociálnu službu, čo je v kompetencii VÚC. V budúcnosti rozpočtoch obce je preto potrebné počítať aj s týmito nákladmi.

Obec nemá vlastné zariadenie pre seniorov, preto zabezpečuje službu u iného poskytovateľa, resp. nájde seniorovi vhodné umiestnenie, ak si túto službu sám nevie zabezpečiť a o túto službu požiada. Ak dôchodca nemá žiadnych rodinných príslušníkov a má nízky dôchodok, ktorý mu nepostačuje na krytie nákladov v zariadení, obec zo zákona o sociálnych službách dopláca vzniknutý rozdiel.

V obci v súčasnosti na veľmi dobrej úrovni funguje Jednota dôchodcov, ktorá združuje dôchodcov obce Palárikovo a svojou činnosťou napĺňa hlavné ciele Jednoty dôchodcov Slovenska. Aktívne sa zapája do diania obce, spolupracuje s obecným úradom, domom kultúry i so základnou a materskou školou. Jej členovia sa zúčastňujú na pravidelných členských schôdzach, na výročných schôdzach, na zasadnutiach obecného zastupiteľstva i na rôznych spoločenských akciách. Jednota dôchodcov v spolupráci s obcou organizuje z príležitosti úcty k starším podujatie, kde pozýva jubilantov nad 65 rokov, významné životné jubileá sa oslavujú 1x ročne pri príležitosti Mikulášskeho posedenia. Taktiež v spolupráci s obcou jej členovia navštevujú priateľské mesto v Českej republike – Zubří a družbu má Jednota dôchodcov aj s obcou Skýcov. K pravidelným aktivitám členov Jednoty dôchodcov patrí aj návšteva divadelného predstavenia v Nitre a v Trnave. Členovia Jednoty dôchodcov sú činní vo viacerých oblastiach a to najmä v kultúrno-spoločenskej, športovej a sociálno-zdravotníckej.

V obci je zriadený Hospic Sv. Františka z Assisi, n.o., ktorý je mimovládnu organizáciou a združuje ľudí s rovnakou filozofiou a spoločným úsilím zabezpečuje primeranú starostlivosť nevyliciteľne chorým, zomierajúcim a ich blízkym s cieľom poskytnúť pomoc klientom bez ohľadu na ich vek, pohlavie, náboženské vierovyznanie, národnosť či sociálne postavenie v spolupráci s ich blízkymi. Činnosť neziskovej organizácie spočíva v poskytovaní paliatívnej a hospicovej starostlivosti nevyliciteľne chorým a umierajúcim v snahe uspokojiť ich telesné, psychické, sociálne a duchovné potreby.

1.5/B

Občania so zdravotným postihnutím

Obec v súčasnosti eviduje vo svojom územnom obvode 140 občanov so zdravotným postihnutím. V obci sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnych služieb pre túto skupinu odkázaných občanov. Občania so zdravotným postihnutím sú systémovo riešení poskytovaním rôznych foriem kompenzácie sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia, ktoré sú v kompetencii štátu. Obec môže občanovi s ŤZP poskytnúť úľavu na dani z nehnuteľnosti a oslobodenia od poplatku za psa. V súčasnosti občania s postihnutím, o ktorých starostlivosť zabezpečuje rodina, si postačujú s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci (dôchodok, príspevok za opatrovanie, zariadenia sociálnych služieb v okolí obce a podobne).

Sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím zabezpečuje a financuje v rámci svojej kompetencie vyšší územný celok. Pre obec v tomto čase zvláštne úlohy nevyplývajú. Úlohou obce pre túto skupinu občanov je vytvárať vhodné podmienky pre občiansky a spoločenský život a to najmä dostupnosť zariadení, služieb a občianskej vybavenosti. Ďalej vytvárať podmienky pre spoločenské aktivity týchto občanov a poskytovať im sociálne poradenstvo. Obec poskytuje svojim občanom, ktorí sociálne služby potrebujú, odborné poradenstvo, prípadne inú pomoc pri zabezpečení tlačív a podobne.

V obci funguje Klub zdravotne postihnutých, ktorý je založený od roku 1981. V spolupráci s Jednotou dôchodcov sa členovia klubu zúčastňujú telovýchovných aktivít, organizujú odborné prednášky, posedenia, schôdzky, zúčastňujú sa celoslovenských pretekov vozíčkarov, ktoré sú usporiadané v rámci okresnej rady.

1.5/C

Pomoc rodinám s deťmi

Pre rodiny s malými deťmi je v obci k dispozícii materská škola. Pre rodiny v núdzi je poskytované základné sociálne a právne poradenstvo. Pre rodiny s deťmi sa realizuje inštitút osobitného príjemcu. Táto činnosť sa vykonáva na úseku štátnych sociálnych dávok. Ide však o realizáciu funkcie osobitného príjemcu, kedy je štátna dávka poukázaná obci, obec ju následne vyplatí príjemcovi, ktorý doložením účtov potvrdí účel využitia štátnej dávky.

Do budúcnosti je potrebné rátať s odbornou pomocou pre rodiny v krízovej životnej situácii a pre rodiny so závislým členom. Alkoholizmus v rôznych fázach, ktorý sa v rodinách často vyskytuje, môže viesť k narušeniu funkčnosti rodín, kedy hrozí riziko neplnenia základných funkcií rodiny. Pre tieto rodiny je potrebné sprostredkovať špecializované sociálne poradenstvo a sanáciu prostredníctvom spolupráce s akreditovanými neštátnymi subjektmi.

Pri realizácii a zabezpečovaní sociálnych služieb je dôležitá sociálna prevencia. Ide o odbornú činnosť zameranú na predchádzanie a zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu občana. Primárna a sekundárna prevencia ako celok včasným odstraňovaním príčin

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

---

slúži na predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií. Zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania sociálno-patologických javov a krízových situácií v rodinách.

Obec by preventívne opatrenia v budúcnosti mohla realizovať prostredníctvom komunitných terénnych pracovníkov a pripraviť priestory na túto prácu. V súčasnosti obec nemá terénneho sociálneho pracovníka.

1.6 SWOT ANALÝZA V SOCIÁLNEJ OBLASTI OBCE

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom obce
- relatívne ustálený počet obyvateľov obce
- zabezpečené základné sociálne poradenstvo (OcÚ)
- dostupná zdravotná starostlivosť spolu s lekárňami v obci
- zabezpečené stravovacie možnosti pre dôchodcov
- dobrá spolupráca s cirkvou a ČK na území obce
- aktívna činnosť Komisie sociálnej, bytovej, kultúry, vzdelávania, športu a práce s mládežou
- obec podporuje existujúce združenia, ktoré v súčasnosti pôsobia na území obce a poskytujú služby obyvateľom obce, obec má záujem na fungovaní a zaistení sociálnych služieb.

Slabé stránky:

- oslabovanie a zmena hodnôt v súčasnej rodine
- starnutie populácie
- nárast rodín v kríze
- nedostatočný počet zariadení sociálnych služieb v obci
- absencia tretieho sektora v oblasti charity
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb.

Príležitosti:

- aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb obce
- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov, podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- zintenzívnenie a rozširovanie cielenej kooperácie obce so zástupcami orgánov samosprávneho kraja a s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení krízových životných situácií
- výmena dobrých skúseností a spolupráca medzi obcami, samosprávnym krajom a poskytovateľmi sociálnych služieb.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Ohrozenia:

- nepriaznivý demografický vývoj populácie a s tým súvisiaci nárast počtu sociálnych kategórií občanov odkázaných na sociálne služby
- neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít
- zvyšovanie počtu obyvateľov závislých na sociálnych službách
- z dôvodu zvyšovania nákladovosti sociálnych služieb hrozí riziko zvyšovania úhrad na úkor znižovania kvality poskytovaných služieb
- absencia nízkoprahových a terénnych sociálnych služieb
- klesanie kvality poskytovaných služieb z dôvodu nedostatočného materiálo-technického a personálneho zabezpečenia
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.

2 CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté na celom území Slovenska, ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. Aj v prípade rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb sa dôraz kladie na rozvoj takých druhov sociálnych služieb, ktoré prioritne umožnia klientovi zotrvať vo svojej komunite a žiť v takom type zariadenia sociálnych služieb, ktoré zodpovedá rodinnému typu zariadenia a zvyšovať variabilitu poskytovaných sociálnych služieb tak, aby si klient mohol slobodne vybrať taký druh sociálnej služby, ktorá najlepšie zodpovedá jeho potrebám. Jedným z cieľov právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

2.1 ROZVOJ AMBULANTNÝCH A POBYTOVÝCH SLUŽIEB

Na základe uvedenej analýzy sociálnej a demografickej situácie občanov obce Palárikovo a vychádzajúc z analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb v súčasnosti si obec pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb stanovuje nasledovné ciele:

A. Podporovať zotrvanie občanov obce v ich prirodzenom prostredí, poskytovanie pobytových služieb iba v súlade s potrebou intenzívnej pomoci, prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

- aktivity na dosiahnutie cieľa:

a) rozširovať a skvalitňovať poskytované odborné sociálne poradenstvo pre občanov v súlade s ich potrebami
b) rozširovať podporné služby pre starých a osamelých občanov – donáška obedov, liekov, pomoc pri nákupoch a iné
c) naďalej aktívne spolupracovať so ŠZ Hospic Sv. Františka s Assisi v Palárikove, s DSS Nové Zámky, prípadne s Domovom Jesienka Šurany, Domom seniorov v Dolnom Ohaji, so Zariadením pre seniorov v Jasovej, so Zariadením pre seniorov Dvory nad Žitavou, so Zariadením pre seniorov Margaréta - DSS Bajč a Zariadením pre seniorov Astra Nové Zámky.
e) rozvoj takých druhov sociálnych služieb, ktoré prioritne umožnia klientovi zotrvať vo svojej komunite / terénne sociálne služby, denný stacionár, komunitné centrum, opatrovateľská služba/

B. Zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a sociálneho poradenstva realizovaných obcou.

- aktivity na dosiahnutie cieľa:

a) zabezpečiť organizačné a technické podmienky na ďalšie a sústavné vzdelávanie svojich zamestnancov pôsobiacich v sociálnej oblasti pre potreby základného a odborného sociálneho poradenstva – kancelária prvého kontaktu

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- b) podporovať a skvalitniť poradenské a informačné služby
- c) predchádzať vzniku a prehĺbovaniu krízových situácií prostredníctvom zvýšenia sociálno-právneho povedomia jednotlivcov, skupín a komunit obce.

C. Vytvoriť organizačné, materiálne a personálne podmienky na realizáciu úloh obce podľa platného Zákona o sociálnych službách a Komunitného plánu sociálnych služieb.

- aktivity na dosiahnutie cieľa:

- a) dohodnúť spoločný postup v rámci spolupráce s ÚPSVaR Nové Zámky pri zabezpečení odbornej činnosti spojenej s posudzovaním odkázanosti občanov na sociálnu službu
- b) zabezpečiť v rozpočte obce finančné prostriedky na túto činnosť
- c) v budúcich rozpočtoch obce počítať s výdavkami na sociálne služby a ich skvalitňovanie v súlade s predpokladanými potrebami

2.2 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Čiastkovým cieľom v rámci realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci. Plánované ciele a aktivity zamerané na realizáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce budú zabezpečené nasledovne:

Cieľ A

Aktivity v odseku a), b) a c) budú plnené priebežne, podľa potrieb a odkázanosti občanov na opatrovateľskú službu.

Cieľ B

Aktivity v odseku a), b), c) budú realizované priebežne v závislosti od dopytu občanov obce, adresne a cielene podľa potreby.

Cieľ C

Aktivita v odseku a) sa zrealizuje priebežne a aktivity v odseku b) a c) sa zabezpečia každoročne v čase prípravy rozpočtu obce na nasledujúci rok.

2.3 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni politici. Od nich sa očakáva, že vyjadria podporu požiadavkám občanov vo sfére poskytovania sociálnych služieb a teda aj komunitného plánovania obce. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- písomné návrhy občanov – preberá na obecnom úrade poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť, napríklad v prípade zmeny jeho priorít, v prípade nových návrhov na poskytovanie sociálnych služieb a podobne. Z hľadiska časového horizontu vyhodnocovania komunitného plánu Obecné zastupiteľstvo obce Palárikovo minimálne 1x ročne prerokuje Správu o aktuálnej sociálnej situácii v obci, o plnení úloh komunitného plánu sociálnych služieb, o aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

2.4 ANALÝZA VÝSLEDKOV DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Cieľom dotazníkového prieskumu bolo na základe zistených potrieb a informácií získaných od respondentov určovať priority pre rozvoj sociálnych služieb v nasledujúcich rokoch 2022 – 2026 v obci Palárikovo. Anonymný dotazník pre občanov obce obsahoval spolu 11 otázok, týkajúcich sa základných údajov o respondentoch a zaoberajúcich sa prieskumom sociálnych potrieb respondentov. Vzhľadom k tomu, že pri šírení dotazníka bolo cieľom zapojiť čo najširší záber ľudí, dotazník bol distribuovaný v tlačenej aj v elektronickej forme. V tlačenej forme bolo distribuovaných 150 dotazníkov. V spolupráci s Jednotou dôchodcov bolo v tlačenej forme odovzdaných 74 vyplnených dotazníkov, v označených schránkach sa vyzbieralo 30 dotazníkov, v elektronickej podobe bolo vyplnených 20 dotazníkov a teda celkovo bolo vyhodnotených 124 dotazníkov. Späť zo 150 dotazníkov, distribuovaných v tlačenej forme, sme dostali 104 vyplnených dotazníkov, čo predstavuje 69 % návratnosť. Mrzí nás skutočnosť, že občania Palárikova boli málo motivovaní k vyplneniu formulárov elektronickej formou.

Dotazník vyplnilo spolu 124 respondentov. Z celkového počtu respondentov bolo 21 mužov a 95 žien, 8 opýtaných neodpovedalo. Najviac respondentov bolo vo vekovej kategórii nad 60 rokov, spolu tvorili 73,39 % opýtaných. V rozmedzí od 18 do 60 rokov odpovedalo 22,58 % respondentov. 5 ľudí vekovú kategóriu neuviedlo. Záujem o vplyv na veci verejné prostredníctvom vyplnenia dotazníka prejavili vo väčšej miere starší občania a do ankety sa zapojilo viac žien ako mužov. Z daných údajov je zrejmé, že záujem o zabezpečenie sociálnych potrieb má hlavne veková kategória občanov v pred dôchodkovom a dôchodkovom veku.

V obci sa „určite spokojne“ cíti 37,10 % opýtaných, „skôr spokojne“ 45,97 % opýtaných, „skôr nespokojných“ je 16,13 % opýtaných a „určite nespokojne“ sa cíti 1 respondent.

Prieskum bol v ďalšej otázke zameraný na zistenie skutočností, ktoré problémy v obci hodnotia opýtaní za najväčšie a na ktorých riešenie by sa mala obec v budúcnosti zamerať, pričom mohli označiť maximálne 3 odpovede. Z výsledkov vyplynulo, že 60 respondentov označilo za najväčší problém v obci chýbajúci **cyklochodník**, ďalej 42 opýtaných za problém považuje celkovo **stav chodníkov** v obci a **čistotu v obci** označilo ako problémovú 36 opýtaných. **Sociálne služby** v obci ako nedostatočné hodnotilo 34 respondentov.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Nasledujúce otázky dotazníkového prieskumu boli zamerané na zisťovanie potrebnosti sociálnych služieb a pomoci. V prípade trvalého zdravotného postihnutia člena domácnosti by takmer 39 % respondentov využilo **sociálne služby poskytované v domácom prostredí**, takmer 31 % respondentov by si **starostlivosť zabezpečili sami**, takmer 18 % respondentov by využilo **sociálne služby poskytované v prostredí poskytovateľa sociálnej služby** a 13 % respondentov sa k otázke nevyjadrilo vôbec.

V prípade potreby zabezpečenia celodennej starostlivosti o člena domácnosti by uprednostnilo **terénne sociálne služby poskytované v domácom prostredí** takmer 39 % opýtaných, **sociálnu službu nepotrebuje** a starostlivosť o člena domácnosti by si zabezpečilo 16 % opýtaných, rovnako 16 % opýtaných by uprednostnilo **sociálne služby v denných centrách alebo ambulatnou formou**. **Celoročné pobytové služby** v zariadeniach sociálnych služieb by volilo takmer 13 % opýtaných. Len 4 % opýtaných uprednostňuje **pobytové sociálne služby s týždenným pobytom**. Až 12 % opýtaných svoju odpoveď neuviedlo, resp. nevedeli identifikovať, aký druh pomoci by potrebovali.

Z uvedených výsledkov vyplýva, že významná časť respondentov by zrejme nebola schopná zabezpečiť starostlivosť o člena svojej rodiny či už v prípade jeho trvalého zdravotného postihnutia, ako aj v prípade potreby zabezpečenia jeho celodennej starostlivosti, čo sa môže premietnuť do zvýšenej potreby sociálnych služieb.

Ďalšia otázka prieskumu zisťovala odpoveď, či občania disponujú vedomosťou o tom, na koho sa majú obrátiť v prípade potreby pomoci v jednotlivých oblastiach, pričom pri každej oblasti mali označiť kladnú alebo zápornú odpoveď. Najmenej problémovou sa podľa odpovedí respondentov javila **donáška teplého jedla** do domácnosti, **získanie zdravotných a kompenzačných pomôcok a starostlivosť o seniora**. Vo všetkých troch oblastiach prevažovala kladná odpoveď nad negatívnou z čoho vyplýva, že väčšina respondentov vie, kam by sa obrátila so žiadosťou o pomoc v týchto situáciách. Menej jednoznačné odpovede boli v oblasti **starostlivosti o imobilného člena domácnosti** a v oblasti **pomoci v prípade domáceho násillia**, kde pomer kladných a záporných odpovedí nebol taký markantný. V oblasti **starostlivosti o dieťa so zdravotným postihnutím** a v oblasti **pomoci pre osobu ohrozenú závislosťou** (alkoholik, narkoman...) prevažovali negatívne odpovede nad kladnými z čoho vyplýva, že väčšina respondentov nevie, kam by sa obrátila so žiadosťou o pomoc v týchto situáciách.

Respondenti mali následne určiť, ktoré sociálne skupiny podľa nich potrebujú, resp. budú potrebovať zvýšenú mieru pomoci zabezpečovanú prostredníctvom sociálnych služieb, pričom mohli vybrať maximálne 4 odpovede. Z výsledkov prieskumu vyplynulo, že najviac pozornosti si zaslúžia **seniori**, na čom sa zhodlo 92 opýtaných, nasledovala skupina **detí a mládeže**, ktorú označilo 64 opýtaných, ďalšia v poradí bola skupina **občanov so zdravotným postihnutím**, ktorú si zvolilo 44 opýtaných a tesne za ňou nasledovali **rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím** v počte 41 opýtaných. Na základe východiskovej analýzy ako aj vo vzťahu k potrebám občanov obce, monitorovaných formou dotazníkového prieskumu, treba komunitné plánovanie sociálnych služieb v obci zamerať špecificky na uvedené nosné cieľové skupiny občanov obce.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

Predposledná otázka dotazníkového prieskumu zisťovala skutočnosť, na ktoré oblasti sociálnych služieb by sa mala obec v budúcnosti zamerať, pričom respondenti mohli uviesť maximálne 3 odpovede. **Služby pre seniorov** (denný stacionár, zariadenie pre seniorov, jedáleň pre dôchodcov...) označilo za potrebné 62 opýtaných, nasledovali **služby poskytované v domácnosti** (opatrovateľská služba, osobný asistent, terénna služba...), ktoré uviedlo 54 opýtaných a **služby pre osoby so zdravotným postihnutím** (denné centrá, prepravná služba...) určilo 38 opýtaných.

Záver dotazníka zisťoval odpovede respondentov na otázku, čo treba zlepšiť na informovanosti a komunikácii medzi obecným úradom a občanmi obce, pričom mohli označiť maximálne 3 odpovede. Takmer rovnaký počet respondentov uviedlo, že možnosti zlepšenia komunikácie vidia vo využívaní **informačných letákov**, túto možnosť si zvolilo 41 opýtaných ako aj **osobný kontakt s OCÚ**, čo označilo ako svoju voľbu 40 opýtaných. Skvalitnenie komunikácie medzi OCÚ a občanmi obce 39 opýtaných vidí v možnosti realizácie **besied s občanmi**.

ZÁVER

Najlepšia cesta boja proti chudobe a sociálnej exklúzii (vylúčenie) je predchádzať životným krízam vedúcim k sociálnemu vylúčeniu, vytvorenie podmienok pre podporu rodinnej solidarity a prevenciu sociálneho vylúčenia zraniteľných skupín obyvateľstva.

Celosvetové demografické prognózy na nasledujúce desaťročia mobilizujú v danej oblasti k prijatiu opatrení pre posilnenie prirodzených rodinných vzťahov. S cieľom zavedenia možnosti alternatívneho riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občana, zvýšenia efektívnosti, účelnosti a dostupnosti poskytovania pomoci sa javí ako vhodné zavedenie odľahčovacích (podporných) služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena odkázaného na pomoc. Cieľom preventívnych opatrení je včas a účinne poskytnúť pomoc najmä v prirodzenom sociálnom prostredí obyvateľa obce a jeho rodiny a kontinuálne prepojiť jednotlivé formy sociálnej prevencie od vyhľadávania cez sociálnu diagnostiku, krízovú intervenciu, nápravnú, rehabilitačnú a resocializačnú činnosť až k reintegrácii do pôvodného sociálneho prostredia.

Sociálna inklúzia (začlenenie) je proces, ktorý zabezpečuje, aby tí, ktorí sú v riziku chudoby a sociálnej exklúzie získali príležitosti a nevyhnutné zdroje na to, aby mohli plne participovať na ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote a mali takú životnú úroveň a blahobyť, ktorý je považovaný za obvyklý v spoločnosti, v ktorej žijú. Zabezpečuje im väčšiu účasť na rozhodovaní, čo ovplyvňuje ich životy a prístup k základným právam.

Cieľom komunitnej sociálnej práce je aktivizácia a podpora formálnych a neformálnych sociálnych sietí v rámci komunity s konečným cieľovým efektom riešenia potrieb občanov v sociálnej alebo hmotnej núdzi odkázaných na pomoc a ich začlenenie do života komunity s cieľom zmierniť problémy súvisiace so začlenením týchto občanov do života spoločnosti, prebudiť aktivitu jednotlivcov, skupín, inštitúcií v rámci danej komunity a využitie ich vzájomnej kooperácie.

Medzi najohrozenejšie skupiny obyvateľstva z hľadiska reálneho sociálneho vylúčenia patria občania bez prístrešia, závislí, osoby po návrate z ÚV TOS, týrané osoby, ktorí stratili rodinné, pracovné, ekonomické a spoločenské zázemie a ich návrat do pôvodného prostredia, nájdenie si práce, bývania, obnovenie rodinných a sociálnych väzieb je veľmi sťažené. Preto je potrebné zabezpečiť primerané opatrenia pre zabezpečenie ich základných životných podmienok, zabezpečenia zdravotníckej a sociálnej pomoci, náhradného ubytovania, programov sociálnej rehabilitácie a resocializácie ako aj zvyšovanie informovanosti občanov obce.

Palárikovo, august 2022

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

PRÍLOHA

V programovom vyhlásení vlády na obdobie rokov 2021 -2024 je uvedené:

Vláda SR si uvedomuje sťažený prístup a špecifiká poskytovania starostlivosti v rôznych ohrozených skupinách.

Vláda SR bude preto klásť špeciálny dôraz na zvyšovanie dostupnosti prevencie, zdravotnej starostlivosti, starostlivosti o duševné zdravie, dlhodobej starostlivosti pre zdravotne ťažko postihnuté osoby, marginalizované komunity, dôchodcov a ostatné ohrozené skupiny.

Vláda SR podporí vznik komunitnej starostlivosti na podporu nielen psychologickkej starostlivosti, ale aj sociálnej starostlivosti a podporu aktívneho životného štýlu seniorov.

Vláda SR zapojí marginalizované komunity do skríningových iniciatív terénnych pracovníkov.

Vláda SR zavedie koordinovaný nadrezortný systém včasnej intervencie pre deti so zdravotným znevýhodnením a pre deti zo sociálne-znevýhodneného prostredia a ich rodiny.

SOCIÁLNE SLUŽBY

Vláda SR si uvedomuje nalievajúcu potrebu zlepšenia legislatívneho rámca a financovania poskytovania sociálnych služieb a zrovnoprávnenia ich poskytovateľov. Preto bude presadzovať integrovanú sociálnu a zdravotnú starostlivosť o seniorov a ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím. Na tento účel vláda SR:

- predloží nový zákon o sociálnych službách, ktorým zavedie ich adresnú formu financovania zavedením príspevku na odkázanosť podľa stupňa odkázanosti pre občana, nie pre zariadenia, v dôsledku čoho bude možné transformovať doterajšie rôzne dávky a príspevky poskytované na ten istý účel, a zrovnoprávni poskytovateľov sociálnych služieb,
- vytvorí podmienky na poskytovanie sociálnych služieb na komunitnom princípe, aby mohol človek čo najdlhšie zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí, najmä poskytovaním terénnych a ambulantných sociálnych služieb,
- vytvorí novým zákonom upravený systém dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, vrátane jeho financovania, ako spoločný projekt Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR, a zabezpečí plynulý prechod z akútnej zdravotnej starostlivosti do dlhodobej starostlivosti,
- zabezpečí dostupnosť včasnej intervencie pre rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- bude presadzovať zvýšenie dostupnosti tlmočnickej služby pre nepočujúcich,
- podporí špecializované programy v oblasti bývania, vzdelávania, zamestnávania a voľného času a posilňovanie odborných kapacít v systéme služieb pre deti a dospelých so špeciálnymi potrebami.

Ďalej vláda SR:

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- vytvorí jednotný systém posudkovej činnosti a prehodnotí systém poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,
- zváži pokračovanie poskytovania potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie,
- zjednoduší legislatívu štátnych sociálnych dávok prostredníctvom komplexnej právnej úpravy s využitím už existujúcich informácií a informačných zdrojov, ktorými štát disponuje,
- pripraví komplexný návrh právnej úpravy podmienok výkonu profesionálnej náhradnej starostlivosti a posilní finančnú podporu s dôrazom na deti s ťažkým zdravotným postihnutím a deti v súrodeneckých skupinách,
- bude venovať zvýšenú pozornosť rozličným otázkam a aktuálnym výzvam v oblasti ochrany detí v digitálnom priestore a navrhne ich premietnutie do legislatívy,
- zjednoduší proces akreditácií a zefektívni činnosť akreditačnej komisie,
- vytvorí funkčný systém nezávislej kontroly sťažností a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb,
- bude pokračovať v procese deinštitucionalizácie veľkokapacitných zariadení a pripraví Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021–2030 v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami v súlade s Dohovorom OSN o právach a povinnostiach osôb so zdravotným postihnutím,
- pripraví návrh Národnej koncepcie prevencie a ukončovania bezdomovectva, zvýši dostupnosť služieb krízovej intervencie a zavedie samostatný príspevok na bývanie,
- zváži prehodnotenie sadzieb na jednotlivé druhy sociálneho poistenia tak, aby odrážali reálnu finančnú potrebu krytia dôchodkov a ostatných dávok.

Ako jeden z predpokladov prevencie kolapsu systému sociálnych služieb zabezpečí vláda Slovenskej republiky lepšie finančné podmienky, celoživotné vzdelávanie a zvýšenie statusu a ochrany pre pracovníkov v pomáhajúcich profesiách vrátane neformálnych opatrovateľov. V tejto súvislosti Vláda SR:

- zváži podporu, supervíziu a príspevok na rekreáciu pre neformálnych opatrovateľov a podporu pre pracovných asistentov, ktorí nemôžu vykonávať svoju prácu,
- vytvorí princíp akceptácie nadobudnutých zručností a kvalifikácie u neformálnych opatrovateľov a opatrovateľov vykonávajúcich túto profesiu v zahraničí,
- bude podporovať zamestnávanie povinného podielu zamestnancov so zdravotným postihnutím vo verejných inštitúciách,
- bude uprednostňovať využívanie náhradného plnenia na zabezpečenie služieb pred kúpou tovaru,

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

- nastaví legislatívne podmienky pre chránené dielne a chránené pracovné miesta na reálne potreby zamestnaných a bude pravidelne preverovať ich fungovanie,
- vytvorí poberateľom príspevku na opatrovanie možnosť následného poberania podpory v nezamestnanosti.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE PALÁRIKOVO NA ROKY 2022 -2026

POUŽITÁ LITERATÚRA

- Programové vyhlásenie vlády na obdobie rokov 2021 -2024
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Palárikovo / 2015 – 2023 /
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb / 2021 – 2030 /
- Manuál komunitného plánovania sociálnych služieb / Veronika Prachárová, Matúš Sloboda, Pavel Štukovský /
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb NSK